

شناسایی نیازهای مشتریان با توسعه صادرات ایران با استفاده از مدل کانو

(قسمت اول)

اکبر اعتباریان، استاد دانشگاه

مریم فرح بخش، مدیریت امور بین الملل بانک

چکیده

مسئله اصلی این تحقیق شناسایی نیازهای مشتریان بر اساس مدل کانو می‌باشد. این مدل نیازهای مشتریان را در سه گروه نیازهای اساسی، نیازهای عملکردی و نیازهای انگیزشی قرار می‌دهد. این تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر نوع توصیفی - پیمایشی است که به شیوه میدانی انجام شده است. جامعه آماری تحقیق شامل مشتریان کلیدی بانک توسعه صادرات ایران مستقر در شهر تهران است. تعداد نمونه ۳۸۴ نفر محاسبه گردید که به صورت تصادفی ساده انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شد. روایی پرسشنامه توسط صاحب‌نظران و کارشناسان دانشگاهی و بانک مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه از طریق الفای کرونباخ برابر ۰/۹۳ محاسبه گردید. نتایج تحقیق نشان داد که از نظر مشتریان مولفه‌های محیط داخلی و محل استقرار شعب، کاهش مدت زمان انتظار دریافت خدمات، امکان ارتباط با مدیریت و ایجاد واحد رسیدگی به شکایات جز الزام اساسی و ارایه خدمات مشاوره‌ای، تعدیل مدت زمان بازپرداخت تسهیلات، استفاده از سیستم یکتوخت شعب، وضعیت ظاهری کارکنان، اهمیت دادن به مشتری جز الزام انگیزشی و هماهنگی ساعت کار بانک عمل به قوانین و مقررات، اطلاع‌رسانی، گشایش اعتبار اسنادی وارداتی و صادراتی به ارز و ریال، سیستم امنیتی، کاهش وثیقه‌ها و تضمین‌ها جز الزام عملکردی و دارای اهمیت بیشتری می‌باشند. این مقاله در قالب پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد توسعه "مریم فرح بخش" از همکارانمان در مدیریت امور بین الملل تهیه شده است.

رو به زوال و نابودی می‌روند. مشتریان ضامن بقای بانک‌ها و مؤسسات مالی هستند چرا که آنها منبع اصلی بازگشت سرمایه بوده و کسب رضایت مشتری باید به عنوان هدف اصلی این شرکت‌ها محسوب شود. از طرفی با توسعه روزافرون تکنولوژی و صنعتی شدن کشورها در جذب مشتری تغییرات چشمگیری به وجود آمده است، به نحوی که شبکه‌های اتماسیون بانکی و بانکداری اینترنتی یکی از مهمترین راههای جذب مشتری برای بانک‌ها و مؤسسات مالی شده‌اند. امروزه بانک‌ها برای افزایش قدرت نقدینگی و بالا بردن کیفیت خدمات خود، خدمات مالی غیربانکی نیز به مشتریان ارایه می‌کنند واقعیتی که بانک‌ها و مؤسسات مالی در ایران نباید از آن غافل باشند این است که در یک بازار رقابتی سالم جهانی، رضایت مشتری چه از طریق عملیات بانکی و چه از طریق فعالیت‌های غیربانکی به راحتی قابل دسترسی نمی‌باشد.

مقدمه

شاید بارزترین پدیده بانکداری در عصر حاضر جهانی شدن آن باشد. بانک‌ها و مؤسسات مالی در گذشته از طریق انجام عملیات بانکی به ارایه خدمت می‌پرداختند. امروزه با پیشرفت سریع تکنولوژی در سطح دنیا و نیز آگاهی مردم از این پیشرفت‌ها، نیازمندی‌ها و علایق مردم تغییر کرده و سطح توقعات مشتریان افزایش یافته است. افزایش سطح توقعات مشتریان و روی آوردن آنها به شرکت‌هایی که خدمات خود را مطابق با خواسته‌های مشتریان ارایه می‌دهند، باعث شده است که رقابت شدیدی بین بانک‌ها و مؤسسات مالی ایجاد شود به گونه‌ای که با تغییر روند انجام عملیات بانکی و ارایه خدمت در جهت افزایش رضایت مشتریان خود گام بردارند و آنها را به استفاده از خدمات خود ترغیب نمایند. این مؤسسات کاملاً به این امر واقfnند که اگر خدمات خود را بروز نکنند

شبکه‌های

اتوماسیون بانکی و بانکداری
اینترنتی یکی از مهمترین راههای جذب مشتری برای بانک‌ها و مؤسسات مالی شده‌اند

توسعه صادرات

سال یازدهم - شماره ۷۳
مرداد ۱۳۸۷

در تماس‌های خدماتی انجام می‌گیرد. (الهپور
اشرف، ۱۳۸۳)

**◆ در عصر حاضر به
دلیل وجود رقابت بین
بانک‌ها و مؤسسات
مالی برای جذب
مشتری منابع، رضایت
مشتری که همان‌اگر
طريق شناسایی
نیازهای اساسی،
عملکردی و انگیزشی
آنها اهمیت ویژه‌ای
یافته است**

در حال حاضر بانک‌ها در سرتاسر دنیا برای افزایش ارباب خدمات خود در تلاشند و از منابع گوناگونی برای رسیدن به این هدف بهره می‌گیرند، با رقابتی شدن فضای موجود در بانک‌های کشور و افتتاح هر روز انواع و اقسام موادی مالی و اعتباری و ارایه انواع خدمات گوناگون و مورد نیاز مشتریان، لزوم توجه به مشتریان و ارضاء نیازهای آنها بیشتر احساس می‌شود. این تحقیق سعی بر آن دارد تا با شناسایی نیازهای مشتریان بانک توسعه صادرات ایران بر اساس مدل کانو(نیازهای اساسی، عملکردی و انگیزشی) بتواند راهکارها و تمهیدات لازم را جهت تأمین نیازهای مشتریان، برآورده نماید. به بیانی دیگر در این پژوهش نیازهای شناخته شده را که هر یک بر اساس شدت و اهمیت نیاز طبقه‌بندی گردیده است را در اختیار مسوولین و برنامه‌ریزان مربوط قرار داده تا ضمن برآورده ساختن نیازمندی‌های مشتریان، زمینه رضایتمندی هر چه بیشتر ایشان را نیز فراهم نماید.

اهمیت بخش خدمات در اقتصاد کشورها موجب شده است که در طی چند سال گذشته ارایه خدمات اثربخش به مشتری مورد توجه بیشتری قرار گیرد. یکی از مهمترین تحولاتی که در زمینه بهبود عملکرد در ده آخر

بانک‌ها و مؤسسات مالی برای انجام فعالیت‌های بانکی مطابق استانداردهای جهانی و همچنین برای انجام فعالیت‌های مالی غیربانکی نیاز به بسترسازی و انجام اصلاحات اساسی در ساختمان خود دارند. در عصر حاضر به دلیل وجود رقابت بین بانک‌ها و مؤسسات مالی برای شناسایی نیازهای اساسی، عملکردی و انگیزشی آنها اهمیت ویژه‌ای یافته است. در این مقاله پژوهشی، ما به مطالعه و بررسی مؤلفه‌های تأثیرگذار بر نیازهای مشتری پرداخته‌ایم. این نیازها تأثیر مهمی در تنظیم صحیح هزینه سرمایه و استقرار یک نظام پولی و اعتباری صحیح و مناسب با برنامه‌های بلندمدت و کوتاه مدت کشور دارد.

شناسایی نیازهای مشتری

جلب رضایت مشتری مهمترین وظیفه سازمان‌ها و موسسات شده است چون این موضوع ارتباط مستقیمی با حفظ مشتری، سهم بازار و منافع سازمان دارد. این امر در بانک‌ها اهمیتی دو چندان می‌باشد چرا که اغلب برای مشتریان تفکیک قائل شدن بین خدمات بانکی بسیار مشکل می‌باشد و نیز کوچکترین تغییری از سوی رقبا بسرعت کپی‌برداری می‌شود. لذا مدیریت روابط با مشتریان و ایجاد رضایت در آنها جهت استمرار فعالیت بانک‌ها و سودآوری شان امری الزامی می‌باشد.

تولید و ارایه خدمات نوبات خصوصیات منحصر به فرد، نیازمند سازمان‌هایی با تفکر و راهبردهای نوین می‌باشد. سازمان‌هایی که سرعت و شدت در تحول درونی شان با نیازهای بازار سامان می‌باشد، با هوشمندی تمام، توانایی درک این نیازهای را داشته و قادرند آن را به موقع تأمین نمایند. فرآیند انجام خدمات باید بر اساس شناخت واقعیت‌های

بررسی امکانات و محدودیت‌ها، شرایط عرضه و تقاضای خدمت تنظیم گردد. سادگی، سرعت و سهولت فرآیند خدمات باعث می‌شود تا مشتریان آرامش بیشتری داشته و راضی‌تر شوند. (ونوس و صفاییان، ۱۳۸۱)

مؤلفه‌های تأثیرگذار بر جذب مشتری در بانکداری نوین شناسایی نیازهای اساسی، عملکردی و انگیزشی و نهایتاً رضایتمندی آنها موجب افزایش قدرت بانک‌ها در عرصه فعالیت می‌باشد که در ذیل به شرح هر یک می‌پردازیم. هر چند در ایران بعضی از پارامترها به دلیل ضعف در بازاریابی بانکی ناشناخته باقی مانده‌اند، ولی با بازاریابی بانکی واژه‌تیک تحقیق و نظرخواهی علمی از کارکنان و مدیران با تجربه درسیستم بانکی و مشتریان بانک‌ها، عوامل مؤثر حتی برای هر شعبه از یک بانک نیز قابل شناسایی است.

ریچارد برانسون معتقد است که از طریق تماس مستقیم با مشتریان به جای پژوهش در بازار بهتر می‌توان درباره آنها، دانش کسب کرد. گرفتن بازخور از مشتری عبارتست از اقداماتی که در جهت ارزیابی مشتری از اثربخشی خدمات انجام گیرد. برخی از این اقدامات به صورت صریح و آشکار است؛ مثل سوال کردن از مشتری و یا به صورت غیرصریح و مشاهده عکس العمل مشتری

می توان استفاده کرد. علاوه بر این خدمات، دارای چهار ویژگی منحصر به فرد است که آنرا از کالاها متمایز می سازد: ناملموس بودن، تفکیک ناپذیری، غیر قابل ذخیره بودن و بی ثباتی کیفیت خدمات. درباره خدمات باشکوه دو ویژگی دیگر نیز به این ویژگی ها اضافه می شود که عبارتند از مسؤولیت امانتداری و جریان دو طرفه اطلاعات. مهمترین انتظارهای مردم از خدمت و از جمله خدمات باشکوه عبارتند از: سهولت؛ سرعت؛ صحت؛ دقیق؛ صراحت؛ صداقت؛ حرمت؛ حراست؛ هدایت و حمایت؛ امانت، رازداری و امین بودن.

رضایت مشتری

یکی از مهمترین موضوع هایی که در بانک ها و موسسات مالی مورد تحقیق قرار گرفته است، رضایت مشتری است. از طرفی نظریه پردازان نیز به طور مستمر در بیان روش ها و مدل های جدیدی هستند تا از آن طریق اطلاعات مفیدی را درخصوص رضایت مشتری کسب نمایند؛ صاحب نظران بازاریابی بر روی یک تعریف جامع و جهانی از رضایت اتفاق نظر ندارند؛ ولی بیشتر آنان بر تعریف ارایه شده توسط اولیور تاکید دارند؛ طبق تعریف اولیور رضایت یا عدم رضایت مشتری عبارت است از قضاوت مصرف کننده از موقوفیت ها یا ناتوانی شرکت در برآورده کردن انتظارات مشتری؛ که عمل کردن طبق انتظارات منجر به رضایت مشتری و برآورده نساختن انتظارات مشتری موجب عدم رضایت می گردد. آرلد و آدامز در تحقیق و بررسی خود دریافتند که ضعف در ۵ عامل اعتماد، پاسخگویی، قابلیت کاری، دسترسی، و ارتباطات موجب قطع ارتباط مشتریان از بانک و واحد اعتباری شده است.

نیازها و تقاضاهای مشتری

نیاز انسانی یعنی هر چیزی که انسان احساس می کند که از آن محروم است. نیازهای انسانی متعدد و پیچیده اند. آنها می توانند نیازهای فیزیکی مانند خوراک، پوشاش و یا نیاز به امنیت اجتماعی باشد این نیاز بوسیله بازاریاب پدید نمی آید بلکه آنها بخشی از وجود هستی انسان را تشکیل می دهد. (میرهادی، ۱۳۸۵)

چگونه درباره نیازهای مشتریان خود آگاهی پیدا کنیم؟ (چه کاری لازم است انجام شود)
سوالات بیشتر پرسید،
یاد بگیرید بهتر گوش کنید

به فراتر از انتظارات مشتری بیندیشید
برای سنجش رضایت مشتری های خود روش های ایجاد کنید

از سنجش خودتان توسط مشتری ها استقبال کنید
برای درک نیازهای آتی مشتری های خود راه های پیدا کنید

برداشت های مشتری های خود را داده های واقعی تلقی کنید

قرن ۲۰ به وقوع پیوست موضوع شناخته شدن اندازه گیری میزان رضایت مشتری به عنوان یکی از عناصر و الزامات اصلی سیستم های مدیریتی در موسسات و بنگاه های کسب و کار بود. اکنون رضایت مشتری یکی از مهمترین عوامل در تعیین موفقیت سازمان ها در امر تجارت و سودآوری به شمار می رود. حفظ و تقویت مداوم رابطه با مشتری تنها مسیر یک طرفه ای است که اکنون بانک ها در استفاده از استراتژی های تدافعی و افزایش حفظ مشتریان کنونی خود باید از آن عبور کنند. (کلگیت، ۲۰۰۵) سختی رقابت و غلبه بر پیچیدگی های بازار با جلب همدلی و رضایت مشتریان بسیار ساده خواهد شد و این یعنی موقعیتی که همه سازمان ها به دنبال آن دارند یعنی سهم بازار بیشتر و حاصل اقتصادی بالاتر، اما جذب این همدلی و تأمین رضایت مشتریان نیازمند استراتژی، برنامه ریزی و کاربرد تکنیک ها و مدل های عملیاتی کارآمد دارد که می بایست از اساسی ترین امور سازمان ها باشد.

◆ رضایت

مشتری یکی از مهمترین عوامل در تعیین موفقیت سازمان هادر امر تجارت و سودآوری به شمار می رود

مشتری شناسی و مشتری گرایان

مفهوم بسیاری از واژه های متدالو در امر بازاریابی و فروش، گستردگی و کامل تر شده اند و در برخی موارد نیز مفاهیم جدیدی به این مباحث اضافه شده است. در این چارچوب، مشتری فرد فاضل، هوشمند و دانایی است که درباره تامین نیازهای خود بخوبی مطلعه و برسی می کند. مدیران نیز با تامین خواسته های مشتری به حیات اقتصادی بنگاه تداوم می بخشنند. سازمان ها با درک صحیح از مفهوم مشتری و توجه به تامین نیازها و استعدادهای وی و نیز همسویی با نظرها و آرای او، به ساماندهی بنگاه اقتصادی خویش می دهند که با «مشتری شناسی» آغاز، با «مشتری گرایی» سامان و با «حفظ رضایت و اعتماد مشتری» تداوم می باید. (ونوس و صفاییان، ۱۳۸۱)

مفهوم مشتری: مشتریان، مردم یا عملیاتی هستند که محصول یا نتایج یک عملکرد را مصرف می کنند یا به آنها نیاز دارند و از آنها بهره می برند، زیرا هر عملکردی در یک سازمان به یقین دارای هدفی است و بنابراین مشتریانی دارد. (سنجدیه، ۱۳۸۵)

أنواع مشتری: تقسیم بندی مشتری به لحاظ نحوه حضور وی در فرآیند خرید به شکل های زیر انجام می شود: مشتری حقیقی؛ مشتری حقوقی؛ مشتری سازمانی؛

بازاریابی خدمات بانکی

فرآیند بازاریابی خدمات مشابه و لی دشوارتر از فرآیند بازاریابی کالا هاست. خدمات بانکی به نوعه خود دارای ویژگی هایی است که در بازاریابی خدمات بانکی توجه به آنها ضروری است. یکی از چالش هایی که بانکداری ایران با آن رویروست نداشتند بازاریابی بانکی مناسب است. این نقصان منجر به ارایه خدمات مشابه و یکنواخت بدون توجه به نیازها و خواسته های مشتریان می شود. از تمام مفاهیم بازاریابی جدید برای عرضه خدمات

مدل‌های شناسایی نیازهای مشتریان

برای دستیابی به سرآمدی در ارایه خدمت به مشتری لازم است نیازهای مشتری شناسایی و نسبت به تأمین آنها اقدام شود.. در این راستا از ۵ مدل مهم و معروف شامل: کارکردهای کیفیت QFD، گسترش کارکردهای کیفیت SQFD، مدل مقیاس کیفیت، مدل فنی/عملیاتی کیفیت خدمت و مدل کانو استفاده شد. هر یک از این مدل‌ها، چندین عامل موثر رضایت مشتری را مورد بررسی قرار داده‌اند که در نهایت با مرور آنها از مدل کانو به دلایلی که شرح داده خواهد شد، استفاده گردید.

۱- مدل کارکردهای کیفیت QFD

QFD با صدای مشتری آغاز می‌شود که مجموعه‌ای مفصل از خواسته‌ها و نیازهای اولویت‌بندی شده مشتریان است. در جامعه صنعتی امروزه جایی که فاصله در حال رشد بین تولیدکنندگان و مصرفکنندگان نگران‌کننده است، QFD نیازهای مشتریان نهایی را به طراحی تولید و خدمات ارتباط می‌دهد. فرآیند تکنیک QFD با توجه به اهداف زیر است:

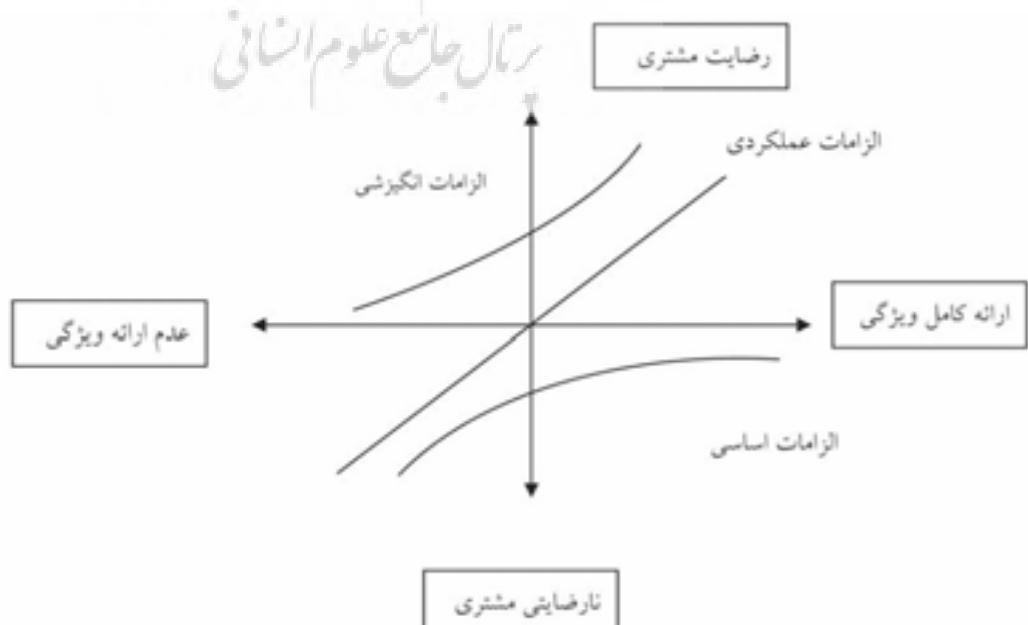
- تبدیل نیازهای مشتری به نیازهای طراحی
- تبدیل نیازهای طراحی مهم به ویژگی‌های خدمات
- تبدیل ویژگی‌های مهم خدمات (طرح‌ریزی فرآیند)
- تبدیل عملیات تولید به عملیات خاص و کنترل آنها (ماتریس برنامه‌ریزی کنترل فرآیند).

۲- مدل گسترش کارکردهای کیفیت SQFD

SQFD یک روش منتج شده از QFD است. این روش در دو نوع، یکی سازمان‌های خدماتی با یک بعد از خدمات (مثل آموزش و پرورش) و سازمان‌های خدماتی با چند بعد خدمات (نظیر بانک) به کاربرده می‌شود. برای اجرای SQFD، ابتدا از راه جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده و سپس نیازهای مشتریان سازمان مشخص می‌شود. (سنجدیه، ۱۳۸۵)

۳- مدل مقیاس کیفیت خدمات

امروزه ارایه خدمات در کشورهای توسعه یافته، بخش مهمی از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد، یکی از فنون نسبتاً جدید که نقش موثری را در ارتقای کیفیت

مشتریان را تعیین نمود و از سرمایه‌گذاری بیشتر بر روی الزامات اساسی که نقشی را در ارضاء مشتریان ندارند، جلوگیری نمود.

۳- چنانچه ارضاء تمام خواسته‌های مشتریان در حد امکان شرکت نباشد سعی در ارضاء عوامل مهمتر نمود. در ضمن از این تقسیم‌بندی می‌توان در استراتژی‌های بخش‌بندی بازار استفاده نمود و خدمات خاصی را برای هر بخش بازار و مشتریان آنها طراحی و ارایه نمود.

۴- ضمن ادراک نیازهای انگیزشی موجبات تمایز سازمان را از رقبای خود فراهم می‌آورد و در نتیجه باعث کسب سهم بازار بیشتری توسط آنها خواهد شد.

پژوهش‌های انجام شده

در دهه‌های اخیر، بانک‌ها در سراسر دنیا با محیط پویایی که به سرعت در حال تغییر است مواجه شده‌اند، نوآوری‌هایی که هر روز در زمینه خدمات بانکی ارایه می‌شود، رشد سریع تکنولوژی اطلاعات، تغییرات مداوم در نیازهای مشتریان و راهکارها و روش‌هایی که موسسات بانکی برای پاسخ به نیازها و برآوردن تقاضاهای مشتریان خود و در واقع بقاء و ادامه کسب و کارشان در پیش گرفته‌اند، تغییرات قابل ملاحظه‌ای کرده است. بانک‌ها به منظور حفظ بقاء و تطبیق با این محیط پویا و در حال تغییر، به این نتیجه رسیده‌اند که باید تاکید و تمرکز بیشتری بر درک

الزامات اساسی: در صورت لحاظ شدن کامل آنها در خدمت/محصول فقط از نارضایتی مشتری جلوگیری می‌شود و رضایت را در او فراهم نمی‌آورد.

الزامات عملکردی: عدم برآورده ساختن آنها موجبات نارضایتی مشتریان می‌شود و در مقابل برآورده ساختن کامل و مناسب آنها رضایت مشتری را بدنبال دارد که شناسایی و لحاظ نمودن آنها در خدمت/محصول حداقل تلاشی است که موجب حفظ موقعیت تجاری سازمان در بازار رقابتی می‌شود.

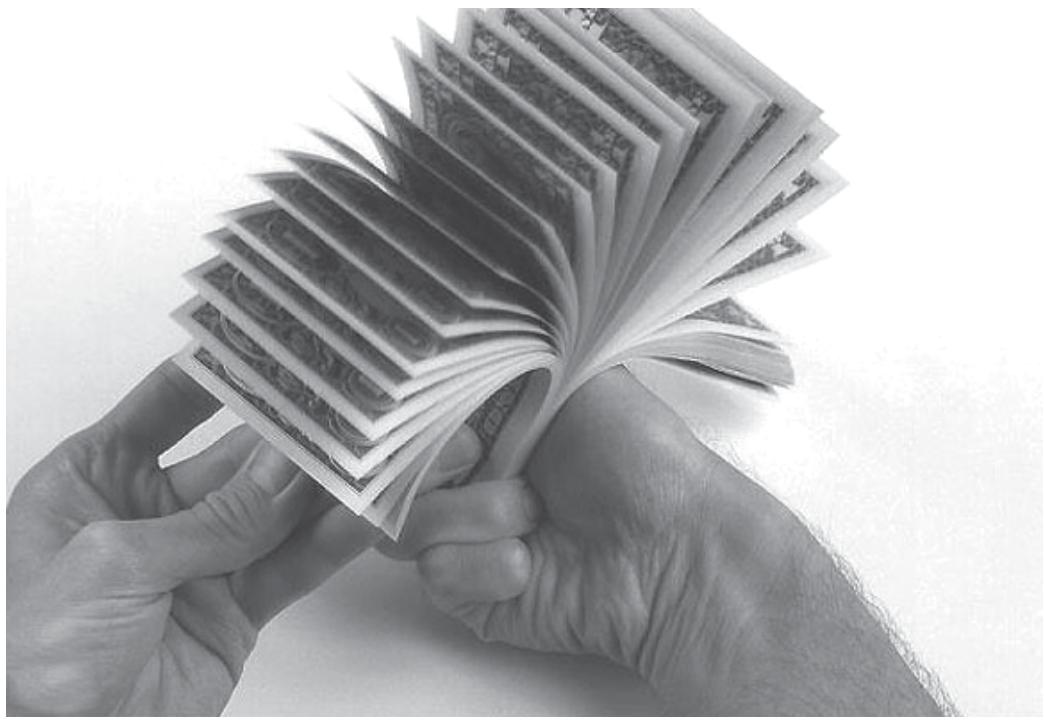
الزامات انگیزشی: خواسته‌های کیفی هستند که در زمان کاربرد خدمت/محصول به عنوان یک نیاز و الزام از دید مشتری تلقی نمی‌شود و در نتیجه عدم برآوردن این گروه از الزامات کیفی موجب عدم رضایت مشتری نمی‌شود ولی ارایه آنها در محصول هیجان و رضایت بسیار بالایی را در مشتری پدید می‌آورد.

دلایل انتخاب مدل کانو: از مزایای تقسیم‌بندی نیازهای مشتریان و یا مشخصه‌های کیفی خدمت با استفاده از مدل کانو در مقایسه با مدل‌های دیگر می‌توان به موارد ذیر اشاره نمود:

۱- با این روش عواملی که بیشترین تاثیر را در کسب رضایت مشتریان دارند می‌توان شناسایی نمود و با تأکید بر آنها سعی در کسب هر چه بیشتر رضایت مشتریان نمود.

۲- می‌توان اولویت‌بندی عوامل موثر در رضایت

- ۲- نیازهای عملکردی مشتریان بانک توسعه صادرات ایران کدام است؟
- ۳- نیازهای انگیزشی مشتریان بانک توسعه صادرات ایران کدام است؟
- ۴- ضریب رضایت و نارضایتی کارکنان در هر کدام از الزامات اساسی، عملکردی و انگیزشی چگونه است؟

روش تحقیق

این تحقیق از نوع توصیفی(غیر آزمایشی) و جزو گروه تحقیقات کاربردی است. جمع آوری اطلاعات پیرامون موضوع تحقیق بوسیله ابزار پرسشنامه و به روش میدانی صورت گرفت. بخش اول پرسشنامه شامل سوالات مشخصات فردی و جمعیت شناختی پاسخگو و در بخش دوم سوالات مربوط به شناسایی نیازهای مشتریان (اساسی، عملکردی و انگیزشی) آورده شد. جامعه آماری، شامل مشتریان کلیدی بانک توسعه صادرات ایران مستقر در شهر تهران می باشد و شیوه نمونه گیری به صورت تصادفی ساده انجام شد که در مجموع تعداد ۳۸۴ پرسشنامه جهت تحلیل نتایج استفاده شده است. همچنین در این تحقیق با استفاده از روش های آماری توصیفی(روایی محظوظ) به منظور تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده از طریق پرسشنامه و امکانات نرم افزارهایی چون Excel و SPSS صورت پذیرفت. ضمناً در این تحقیق برای سنجش ضریب قابلیت اعتماد پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شده که میزان پایایی پرسشنامه برابر با ۰/۹۳ محسوبه شد.

■ (ادامه دارد)

عوامل موثر بر موفقیت داشته باشند. عواملی مانند به کارگیری بهتر منابع، فرآیند تحويل خدمات با کیفیت به مشتریان و به کارگیری خدمات برتر و منحصر به فرد برای ایجاد عملکردهای مالی بهتر از این جمله اند. در واقع بانکها به مفاهیمی مثل کیفیت خدمت به عنوان ابزاری برای کسب مزیت رقابتی می نگرند و دریافت اند که نیازمند ایجاد یک چارچوب جامع برای اندازه گیری توانایی خود در ارضاء نیازهای مشتریان و پاسخ به انتظارات آنها هستند. به عبارت دیگر شناسایی نقاط کلیدی و عوامل موثر در ارایه خدمات با کیفیت و برآوردن انتظارات مشتریان، به مدیران در برنامه ریزی و تصمیم گیری بهینه کمک می کند.(رضایی صومعه، ۱۳۸۵) نظر به اینکه موضوع بحث، دید جدیدی به مساله خدمات بانکی دارد، لذا تاکنون به شیوه حاضر پژوهش صورت نگرفته است. تنها پژوهشی که صورت گرفته در سال ۱۳۸۰ تحت عنوان شناسایی سطوح نیازها و عوامل موثر بر رضایت مشتریان، پیش نیازی برای اصلاحات ساختاری در نظام بانکی که توسط بانک کشاورزی در زمینه نیازها و رضایت مشتری در سیستم بانکی انجام داده اند که تعریف روشنی از نیازمندی مشتری و مدل انتخاب شده خود ندارد. پژوهش های موجود اکثراً به موضوع رضایتمندی مشتریان پرداخته شده است و در خصوص شناسایی نیازهای مشتریان با توجه به رضایتمندی آنها توجه نشده است. ضرورت چنین مطالعه ای در صحنه رقابتی که در عرصه های گوناگون بقای سازمان هارا متلاطم و نیازمند توانمندی های خاص آن کرده است.

سوالهای اصلی تحقیق

- ۱- نیازهای اساسی مشتریان بانک توسعه صادرات ایران کدام است؟